

A reggeliző hölgyhöz

Vigyáznom kell az egészségemre – mondogatta Ön, amikor este hat óraker uzsonnázás és vacsorázás nélkül rendszerint lefeküdt, mert a lefekvés előtt fogyasztott ételek ártanak az arc üdeségének. És aludt olyan édesdeden, mint egy gyermek, ki karácsonyfával álmodik. Sohasem hallhatta annak a rosszkedvű embernek ajtócsapkodását, aki olyan mérgesen dobta ki lábtyűit a szállodai szoba küszöbére, mintha örökre búcsút akarna venni tőlük, mert a cipők az est beállta után rossz utakra vezették: kocsmákba, ahol ehetetlen volt az étel, langyos a bor, és másba szerelmes a fogadósné. { 47 }

Ellenben már a madarak első megszólamlását meghallotta Ön, amikor néhány bolond veréb még csak azért beszélget, hogy az esti veszekedését folytassa. Ilyenkor Ön mindig kinyitotta ablakát, miután igénybe vette az ágya mellett fülelő piros papucsokat. És mosolygott, amikor a sárgarigó is megszólalt (igaz, hogy július derekától fogva mind ritkábban), derült, mikor a harkály csipogott, elmerengett, amikor a vadgerle búgni kezdett, sőt még a fiatal varjak suta kiáltásaira is felfigyelt. Az volt a babonája, hogy az ég madaraitól kell megtanulni a mindennapra való életkedvet... Lám, a szarkáról nem gondoskodik senki, mégis milyen örömö-

sen pletykálkodik a kerti sövényen, mintha örökösen csak kedves vendégeket jelentene be! A madarak legfeljebb szerelem esetén ismerik a csüggedést, ilyenkor szokta magát szalmaszálla hurkolni a kanveréb, és a szalmaszálat valamely okkal-móddal odaerősíti az ereszhez, ha az nádból van. De Ön mindig büszke volt arra, hogy esze ágában sincs a szerelem, akármennyire is meresztgette szemét hallgatója e hirtelen mondáson. (Mert az Ön hallgatója abban az időben legalább hetenkint egyszer megszerelmesedett.)

{ 48 } – Tehát a madarak nem csüggednek - mondogatta Ön magában, amikor kastélya körül kihallgatta heves reggeli beszélgetéseiket, amelyekkel egy egész elmúlt, csendben, álomban töltött éjszakáért akarták magukat kárpótolni; – miért csüggednék tehát én? Még fiatalnak érzem magam, arcomon alig vannak ráncok, ha kedvemre való cipőt húzok fel, úgy tudok lépkedni, mint a zerge, ha friss ruhát öltök magamra: még a derekamban is érzem az üdeséget... Miért csüggednék tehát én? – mondhatja Ön, és a szemét olyan angyali szelídséggel függeszti a hallgatójára, hogy az is hinni kezdi, hogy a madarak és az Ön révén – még megérhet néhány szép napot.

Így megérheti azt, hogy Önnel reggelizzen együtt...

Ön azt mondja, hogy a reggeli számít egyedül a testi táplálkozások között, az ebéd időrablás, a vacsora felesleges... de reggel, frissen megfürödve, madarének mellett leülni egy kertben, valamely régi fogadó udvarán, ahol a falak a tetőzetig vadszőlővel vannak befuttatva, és a fehér abroszról felpiroslik a paprika, a só tündériesen világít, a vajnak olyan színe van, mint egy fiatalnak maradott negyvenéves asszonynak. És az asztal megtelik mindenféle ennivalókkal, amelyek a kora reggeli órákban korántsem tartoznak a megunt eledelek közé. Frissen jöttek elő a kancsóból, pincéből, mintha akkor ébredtek volna ők is.

Ah, mily várakozást tud Ön gerjeszteni maga és reggelije iránt, mikor a lapos késsel felkeni a vaját a friss zsemlyeszletekre! Mily hódító ama kézmozdulása, amellyel előkészíti a kávévat vagy

a teát, hogy az ember máris szeretné megcsókolni a szűzies kezét! A sódart rendszerint akkor vágják fel, amikor Ön vendéget kapott reggelizéséhez, és a sódar olyan ízletes, mint valaha volt egy határállomáson, ahová reggel érkezett a vonat, hogy onnan a nagy hegyek közé folytassa útját. Retkek és zöldhagymák is piroslanak, szagosodnak: mert Ön reggelire ugyanazokat az ételeket eszi, amelyeket mások vacsorára szoktak; az Ön véleménye szerint a reggeli akármilyen bőséges: nem hizlal. Emlékszem ama reggelijére, amelyhez hideg sülteket, sőt meleg bifsztekeket is szolgáltak, és mindennek tetejébe aranyárga sört is öntöttek a poharakba. „De ha bort akarna inni: az sem ártalmas reggel, akármilyen nehéz a bor!” – mondá Ön biztatólag, amikor a különböző mustárokat összekeverte az omlós marhahúshoz. És a reggeli folyamán a száj megtelik mindenféle ízekkel, a szív feszültségeket érez, és mégsem érzi magában az ember azt a nehézséget, amelyet például ebéd után szokott. Sőt könnyűnek, boldognak gondolja magát az ember, amikor Ön azt indítványozta, hogy: – most pedig vezessék elő a lovakat, bejárjuk a határt.

{ 49 }

...Asszonyom, most bevallom Önnek, hogy így szerettem volna élni mindvégig: együtt ébredni a madarakkal és együtt reggelizni Önnel, hogy étvágyától magam is új étvágyhoz jussak. Lóra ülni és megnézni, hogy ártott vagy használt az éjjeli esőzés a földeknek, parasztok ügyes-bajos dolgairól tudakozódni, árkokon átugratni és mezőkön végignyargalni. Most már bevallhatom, hogy nagyon kedvemre volt ez az élet... De, sajnos, időközben megismerkedtem egy hölgygel, aki éppen Önnel ellentétben, az élet legfontosabb szakának az estét és az éjszakát tekinti. Este fésülködik és öltözködik, miközben tündéri vállait a legillatosabb parfümmel hinti be. Este tud csak mosolyogni, kacagni, nekividámodni, mert nagyon jól tudja, hogy a különböző festékek nem látszanak meg az arcán. Este hódít, mert délig rosszkedvvel az ágyat őrzí; nappal keserű, fanyar, boldogtalan, csüggedt, és minden felkeléskor azt mondja magában: Ma megölöm magam... És, mit tagadjam, ez

az esti bolygó elhalványítja az Ön hajnali ragyogását. Mert mikor odakünn alkonyodni kezd: hölgyem többé nem forgat fejében öngyilkossági terveket, hanem annál sűrűbben forgatja az újságokat, amelyek azért vannak a világon, hogy hírt adjanak a készülő mulatságokról, bálokról, színházi előadásokról. És mikor az Ön madarai, asszonyom, csüggedten utolsót csevegnek a lombok között, mi hintóba ülünk, hogy a főváros ragyogásába vágassunk. Melyik a jobb élet? Mi jobb? Reggelizni vagy vacsorázni? A halál minden asztalnál megtalál – mondom magamban fásultan.

(1925)